

AGINDUA, BERDINTASUN, JUSTIZIA ETA GIZARTE POLITIKETAKO SAILBURUARENA, ALDEZ AURRETIK ONARTZEN DUENA GIZARATERATZEAREN EUSKAL AGENTZIA SORTZEKO LEGEAREN AURREPROIEKTUA.

Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako sailburuaren 2021 ekainaren 1eko Aginduaren bidez, Gizarteratzearen Euskal Agentzia sortzeko lege-aurreproiektua egiteko prozedura hasteko agindua eman da.

Xedapen Orokorrak Egiteko Prozedurari buruzko abenduaren 22ko 8/2003 Legearen 7.1 artikuluan honako hau ezartzen da: «*Xedapen orokorren egitasmoak idatzitakoan, prozedura hasteko agindua eman duen organoak alde zuzeneko onarpena eman beharko die, dagozkion negoziazio-, entzunaldi- eta kontsulta-izapideak egin aurretik*».

Adierazitakoa dela-eta, behin legearen aurreproiektuaren testua idatzita, prozedura abiarazi duen aginduan ezarritako xedearen arabera, bidezkoa da hari aurretiazko onarpena ematea, egin beharreko izapideak egin baino lehen. Horregatik guztiagatik, honako hau

EBAZTEN DUT:

Lehena.- Aldez aurretik onartzea Gizarteratzearen Euskal Agentzia sortzeko legearen aurreproiektuaren testua.

Bigarrena.- Araua egiteko prozedurak jarrai dezala xedatzea, horretarako behar diren instrukzio-egintzak egiteko aginduz, prozedura abiarazi duen aginduan (2021 ekainaren 1eko) eta Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduraren Legean (abenduaren 22ko 8/2003 Legea) azaldutako premisekin bat etorritz.

Vitoria-Gasteiz, 2021ko ekainaren 3a

BEATRIZ ARTOLAZABAL ALBENIZ,
BERDINTASUN, JUSTIZIA ETA GIZARTE POLITIKETAKO SAILBURUA.

GIZARTERATZEAREN EUSKAL AGENTZIA SORTZEKO LEGEAREN AURREPROIEKTUA.

ZIOEN AZALPENA.

Konstituzioaren 25.2 artikulua pertsonak berreztera eta gizarteratzera bideratzen ditu zigorrak, eta, aldi berean, askatasunaz gabetzeko zigorretara kondenatutakoei aitortzen die lan ordaindua izateko eskubidea, Gizarte Segurantzaz dagozkion onurak izatekoa, bai eta kultura eskuratzekoa eta beren nortasuna osorik garatzekoa ere.

Gizarteratzeko tratamenduaren funtsezko elementua da hori, aukera ematen baitu lan-merkatuan bilatzen diren lanbide-trebetasunak, lan-esperientzia eta autoestimua garatzeko, beharrezkoak baitira ordaindutako enplegu bat aurkitzeko aukerak areagotzeko, behin aske utzi ondoren.

Hala arautzen dute bai Espetxeen Lege Organiko Orokorrak eta hura garatzeko erregelamenduak, bai eta nazioarteko arauak ere, hala nola giltzaperatu edo barneratuen tratamendurako Nazio Batuen gutxienerako arauak (Nelson Mandela arauak) edo Europako Kontseiluko Ministroen Komitearen Rec (2006) 2-rev gomendioak, Europako Espetxe Arauei buruzkoak, 2006ko urtarrilaren 11n onartu, eta 2020ko uztailaren 1ean berrikusi eta aldatu baitzuten.

Aipatutako arauen arabera, Administrazioak eman behar du lana, eta ez da Administrazioak interes ekonomikoak lortzearen mende jarri behar.

Giltzaperatu edo barneratuen lan-eskubideak eta -betebeharrak uztailaren 6ko 782/2001 Errege Dekretuan arautzen dira. Lan-harreman berezia aitortzeko, espetxetik juridikoki bereizitako enplegatzaile publiko bat egotea eskatzen da. Ez dago lan-harremanik barneratuen jarduera osagarriak badira, espetxeak berak antolatutak. Horregatik, Estatuan espetxe-eskumenak dituzten administrazioek erakunde publiko bereziak sortu dituzte, barneratuen enplegatzaile gisa jarduteko eta merkatuan aritzeko, barneratuek garatzen dituzten produkzio-jarduerei dagokienez.

Autonomia-estatutuaren arabera, Euskal Autonomia Erkidegoari dagokio espetxeetako erakunde eta establezimenduen antolaketa, araubidea eta funtzionamendua, espetxe-arloko legeria orokorraren arabera, bai eta legeria hori betearaztea ere.

Eskumen hori eskualdatzea adostu da, hamarkadatan aldarrikatu ondoren, eta 2021eko urriaren 1ean izango du eragina. Hala ere, *Trabajo Penitenciario y Formación para el Empleo* Estatuko erakundeak kudeaketari eutsiko dio ekitaldia amaitu arte, hark kudeatutako tailerrei jarraipena eman ahal izateko, haren baliokide autonomikoa sortu bitartean.

Beharrezkoa da, beraz, Gizarteratzearen Euskal Agentzia sortzea —“AUKERAK” izena izango baitu— zuzenbide publikoko ente berezi gisa, enplegatzaile gisa ekin diezaion askatasunaz gabetzeko zigorretara kondenatutako pertsonen lanarekin, lanerako prestakuntzarekin edo gizarteratzearekin zerikusia duen guztiari.

AUKERAKek garatu beharreko jarduerak barne hartzen dute lantegi produktiboak sortzea eta kudeatzea, barneratuei enplegua ematen dietenak, eta horren barruan sartzen dira ekoizpen- eta industria-jarduerak, merkataritzakoak eta egindako produktu edo zerbitzuak merkaturatzekoak. Jarduera horiek, nahitaez, zuzenbide pribatuaren arabera garatuko dira, hargatik eragotzi gabe Zuzenbide Publikoaren arabera jardutea ahal publikoak egikaritzean. Hori dela eta, bere izaera hobeto egokitzen zaio zuzenbide pribatuko ente publikoen figurari, Euskadiko Ogasun Nagusiaren Antolarauei buruzko Legearen Testu Bategina onartzen duen azaroaren 11ko 1/1997 Legegintzako Dekretuaren 15. artikuluan eta hurrengoetan arautzen baita.

AUKERAK behar bezalako aurrerapenarekin sortu eta abiarazi behar da, Autonomia Erkidegoak benetan bereganatu orduko *Trabajo Penitenciario y Formación para el Empleo* Estatuko erakundeak garatzen ari den funtzioen kudeaketa; izan ere, langile barneratuen lan-harremanen jarraitutasuna bermatu behar da, haien lan-eskubideak eta Gizarte Segurantzako kotizazioak murriztu gabe.

AUKERAK bitarteko instrumental malgu eta moldakor gisa eraten da, eta, esku hartzeko eredu integral baten bidez, askatasunaz gabetuta dauden pertsoneri bigarren aukerak erraztera bideratuta dago, prestakuntzaren eta laneratzearen bidez.

Eredu horren oinarria ez da zigorra bete bitarteko okupazio hutsa, baizik eta gizarteratzeko eta laneratzeo ibilbideak definitzea, kontuan hartuta pertsona bakoitzaren trebetasunak eta bokazioa, bai eta genero-ikuspegia, politika publikoen integrazioa eta komunitate-eremuko gizarteratzea ere. Azken dimentsio horrek barne hartzen du orientazio eta lagun egite soziolaborala ematea kondenaren azken fasean edo erdi askatasuneko erregimenean, bai eta beste zerbitzu publiko batzuekin eta barneratu ohientzat hirugarren sektorean dagoen sarearekin lotzea ere.

Artikulu bakarra.- AUKERAK Gizarteratzearen Euskal Agentzia sortzea.

1.- Lege honen xedea da AUKERAK Gizarteratzearen Euskal Agentzia sortzea, zuzenbide pribatuko ente publiko gisa, espetxe-legeria betearazteko eskumena duen sailari atxikita.

2.- AUKERAK zuzenbide pribatuko ente publikoei aplikatu beharreko lege-xedapenek eta haren estatutuek arautuko dute. Estatutuok Eusko Jaurlaritzaren dekretu bidez onartuko dira, Eusko Jaurlaritzan espetxe-legeria betearazteko eskumena duen sailak proposatuta.

3.- AUKERAKen helburua izango da Euskadiko espetxeetan barneratuta dauden pertsonen gizarteratzea eta laneratzea erraztea. Bere helburuak lortzeko, honako eginkizun hauek dagozkio AUKERAKi:

- a) Espetxeetako produkzio-lana eta horren ordainsaria antolatzea, produkzio-tailerrak, nekazaritza-ustategiak eta agintzen zaizkien espetxeetako edo gizarteratze-zentroetako zerbitzu osagarriak kudeatuz.
- b) Industria, merkataritza edo antzeko jarduerak egitea, eta, oro har, espetxe-lanarekin zerikusia duten edo administrazio publikoek agintzen dizkioten eragiketa guztiak egitea, dagozkion helburuak betetzeko.
- c) Askatasunaz gabetutako pertsonen lanbide-heziketa sustatzea.
- d) Kondenaren azken fasean edo erdi askatasuneko erregimenean enplegurako orientazioa sustatzea, eta beste erakunde edo entitate batzuekin lankidetzan aritzea pertsona horien gizarteratze- eta laneratze-ibilbideari jarraipena emateko.
- e) Bere xedea kontuan hartuta, ordenamendu juridikoak esleitzen dizkien beste batzuk.

4.- AUKERAKen gobernu-organoak honako hauek izango dira: Lehendakaritza, Administrazio Kontseilua, Zuzendaritza Nagusia eta bere estatutuetan ezartzen diren gainerakoak. Estatutu horietan arautuko dira organo horien eginkizunak, osaera eta kideen izendapena, bai eta erakundearen egoitza, egitura organikoa eta funtzionamendu-araubidea ere.

5.- AUKERAKeko lanpostuak hauek beteko dituzte: horretarako kontratatutako langileek eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko edo haren mendeko erakundeetako langileek, lanpostu bakoitzari esleitutako eginkizunen izaeraren arabera. Agentziaren zerbitzurako kontratatutako langileek Lan Zuzenbidea izango dute arau. Agentziak ezarri eta deitutako onarpen-proben bidez kontratatuko dira langileak, publizitate-, berdintasun-, merezimendu- eta gaitasun-printzipioen arabera.

6.- AUKERAKek baliabide ekonomiko hauek ditu bere helburuak betetzeko:

- a) Entearen hasierako zuzkidura, eta entearen gizarte-funtseko gehikuntzak, halakorik bada.
- b) Urtero Euskal Autonomia Erkidegoko Aurrekontu Orokorren kontura ezartzen diren diru-izendapenak.
- c) Dirulaguntzak, beste administrazio publiko batzuen ekarpenak, dohaintzak, jaraunspenak eta legatuak, bere alde halakorik ematen bada.

d) Bere ondarearen barruko ondasun eta eskubideetatik eratorritako diru-sarrerak, eta bere jarduerak gauzatzetik eratorritako ohiko eta ezohiko diru-sarrerak.

e) Esleitu ahal zaion beste edozein baliabide.

7.- Agentziaren ekonomia-, ondare-, kontratazio-, aurrekontu- eta finantza-araubidea, bai eta kontrol ekonomikoaren eta kontabilitate-kontrolaren araubidea ere, zuzenbide pribatuko ente publikoei aplikatu beharreko lege-xedapenetan ezarritakoak izango dira. Agentziaren kontrol ekonomikoa kontrol ekonomiko-finantzarioaren eta kudeaketakoaren modalitate iraunkorren gauzatuko da, Ekonomia Kontrolari eta Kontabilitateari buruzko ekainaren 30eko 14/1994 Legean eta hura garatzeko araudian ezarritakoaren arabera.

8.- AUKERAK EAEko administrazio publikoen eta haien mendeko edo haiei lotutako sektore publikoaren berezko bitartekotzat hartzen da, Agentziaren estatutuetan eta sektore publikoko kontratuen legerian adierazitako moduan.

AZKEN XEDAPENAK.

Lehenengoa.- Jardueren hasiera.

1.-AUKERAKen jardueren hasiera Eusko Jaurlaritzan espetxe-legeria betearazteko eskumena duen saileko titularraren agindu bidez zehaztuko da, lege hau indarrean sartu eta gehienez ere bi hilabeteko epean, eta, nolana ere, 2022ko urtarrilaren 1ean.

2.- Agentziaren jarduerak hasi aurretik, haren estatutuak onartu beharko dira, gobernu-organoak eratu, eginkizunak betetzeko behar dituen giza baliabideak eta ondasun eta baliabide materialak atxiki, bai eta Administrazio Orokorreko sailen egitura organikoak egokitu ere, hala komeni bada.

3.- Hala ere, Agentziaren jarduerak hasi orduko, haren estatutuak onartu ez badira eta haren gobernu-organoak eratu ez badira, Eusko Jaurlaritzan espetxe-legeria betearazteko eskumena duen saileko titularrari egokituko zaizkio Agentziaren erabateko funtzionamendurako beharrezkoak diren jarduketa guztiak.

Bigarrena.- Indarrean jartzea.

Lege hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratu eta biharamunean jarriko da indarrean.